

Communio

LIBERALKATOLSK KYRKOTIDNING NR 1 2021 ÅRG 53

Han är uppstånden!

Ja, Han är i sanning uppstånden!

Biskopens spalt

Vi har startat 2021 på samma sätt som vi avslutade 2020 – i Coronapandemins tecken. Mycket av vår verksamhet har fått ställas in. Jag fick i förra veckan ett mail från Capella Ecumenica om att samtliga gudstjänster under maj och juni är inställda.

Jag vill passa på att tacka vår biskop electus Krister Fast och hans medarbetare i Sankt Mikael's församling för allt arbete med att serva oss med den Heliga Eukaristin varje söndag via Facebook/Liberala Katolska Kyrkan. På det sättet kan de flesta av våra medlemmar och andra intresserade delta i mässan via Internet. Jag ser fram emot tiden då de allra flesta blivit vaccinerade och åter kan samlas, utan restriktioner, för gudstjänst och att resebegränsningarna mellan våra grannländer upphör så vi kan genomföra den efterlänkade biskopskonsekrationen.

1951 (för 70 år sedan) skrev biskop Otto Viking nedanstående apell – på något märkligt sätt lika aktuell idag!

Kanske någon av oss egentligen anar storheten i den Kyrka vi kallar Den Liberala Katolska? Kanske någon ibland oss har förmågan att se in bakom nuets ofullkomliga form och förnimma den mäktiga framtid, som döljer sig där?

Har vi inte ofta tänkt, att det måste ha varit fantastiskt stort att ha levat på den tid, då den första grunden lades för Kristendomen. Den tid då hela framtidens kristen-

dom ännu låg i sin linda och väntade på årtusendenas solsken och regn, som skulle ge den växt!

IDAG BEFINNER VI OSS PÅ ETT LIKNANDE STADIUM: vi står inför en ny tid, som kan bli radikalt annorlunda än den, vars undergång vi upplever – en tid, när en ny uppenbarelse ska ges mänskligheten – uppenbarelse av "KRISTUS I OSS".

LKK har uppstått i världen som ett av redskapen för denna uppenbarelse. Den har getts åt dem, som vill bli befriade från den bokstavsträldom, som hindrar Kristi födelse i människan. Men det beror på oss, om den ska kunna fylla denna uppgift!

Herren själv har vid dess första späda start givit den sin välsignelse och Han står fortfarande och klappar på dörren!

Finns det tillräckligt med kärlek ibland oss?

Finns det tillräckligt med pionjärande ibland oss?

Finns det en oändlig frihetslängtan ibland oss, ett obetingligt inre tvång att befria människor ifrån slavsinn, intolerans och klassmedvetande?

För att kunna föra fram vår kyrka som ett öppet forum för Kristusanden – den Ande, som skall få de stridande folken och ideologierna att göra slut på alla krig, därför att människor lär sig att känna sig som bröder, inte genom intellektuell konstaterande utan genom livsförvandling – är ett aktivt och levande församlingsliv en nödvändighet.

Vem vill vara med? Vem har uthållighet och kärlek nog att skapa något helt unikt av våra rika möjligheter? Liberala katolska kyrkan Bjuder oss – genom sina Sakrament, sin absoluta trosfrihet, sin källa i Herren – en KRISTUS SJÄLV.

+Sten-Bertil

Forts. från sid 6

Att läsa Bibeln

Dock utesluts de hos Lukas och Johannes eftersom de uppenbarligen stred mot den gudomliga status som kommit att tilläggas Jesus. Psalmen fortsätter med "... gör narr av mig ..." vilket

återkommer i Markus skildring hur de skriftlärdade hånade Jesus. Också talet om "benen i Jesu kropp" finns med i psalmen liksom den törst Jesus talar om. "... kastar lott om mina kläder ..." möter vi i Psalm 22:19. De detaljer som inte hämtats ur Psalt.22 återfinns vi i talet om Herrens lidande tjänare i Jesaja 52 och 53. Också orden om att Jesus korsfästes tillsammans med två rövare möter vi hos Jesaja 53:9: "Han fick sin grav bland de gudlösa ..." Vi har alltså i evangelierna ett porträtt eller en "tolkande målning" som försöker fånga innebörden av Jesus med symboler som är kända av judarna och som hämtats från deras gamla judiska skrifter. På det sättet kan vi förstå vad Paulus menar när han säger att "Kristus dog för våra synder i enlighet med skrifterna".

Judas Iskariot - ett kristet påfund?

Judas har blivit en symbol för antisemitismen men vi skall komma ihåg att det var romarna som avrättade Jesus. Namnet Iskariot kommer förmodligen från ordet sicarius som betyder knivman. Första gången som förräderiet nämns är år 55/56 i 1. Kor. 11:23 där det bara står "Den natten då herren Jesus blev förrådd ...".

Forts. sid 5

Liberala Katolska Kyrkans ursprung

se vår hemsida www.lkk.se.

"Klicka" på **Om oss**

Förutom "Kyrkans ursprung" hittar du också "Kyrkans historik, Internationellt" och "Kyrkans historik, Sverige" mm.

Fastlagssöndagen

Fastlagssöndagen (latin *quingagesima*) är i det svenska kyrkoåret namnet på den söndag som inleder den tre dagar långa fastlagen och som föregår den fyrtio dagar långa fastan.

Temat för dagens bibeltexter enligt evangelieboken är *Kärlekens väg*, och ett välkänt tema är de texter ur evangelierna som berättar om hur Jesus på väg till Jerusalem för tredje gången berättar om Messias (sitt) förestående lidande.

För fastlagssöndagen finns också inledningsorden till dagens introitus noterat, *Esto mihi [in Deum protectorem]* (latin, "Var mig [en skyddande Gud]")

Fastan

Påskfastan eller bara fastan, *quadragesima*, är de kristnas fastetid under 40 dagar före påsk. Den fasta pågår under sju veckor minus söndagar, till minne av Jesu frestelse. Fastetidens sjunde och sista vecka heter *stilla veckan* men är mer känd som påskveckan.

Fastlagen (efter tyska *vastelavent* "dagen före fastan") är benämningen på de tre dagar som kommer närmast före påskfastan. Fastlagen består av *fastlags-söndagen* (köttisöndagen) samt *blåmåndagen* (av tyska "blauer Montag"; även fläskmåndagen och korvmåndagen) och *fettisdagen* (eller Vita tisdagen). Därefter börjar fastan med *askonsdagen*.

Köttisöndag, Fläskmåndag och Fettisdag

Dessa dagar har fått sina namn av att man före den egentliga Fastans ingång firar dessa dagar

med ett nära frossande i mat och festligheter. Fettisdagen eller "Vita tisdagen" kommer av att man denna dag förutom kött, även åt vitt bröd med mjölk. Fettis-dagsbullar hör alltså egentligen inte till varje tisdag innan påsk, utan endast till denna speciella Vita tisdag.

Blåmåndagen

Blåmåndagen, även *blå måndag* eller *svart måndag*, är måndagen efter fastlagssöndagen och före fettisdagen, även kallad *bull-, fläsk- eller korvmåndagen*. Namnet kommer från tyskans "Blauer Montag", kanske från den tid då man under fastlagen klädde (sydtyska) kyrkor i blått. Eftersom fastlagstiden var en tid med karnevaler och upptåg, övergick snart betydelsen till att bli "arbetsfri dag". Förr tog sig gärna hantverkargesällerna ledigt på måndagarna, så kallad frimåndag (förbudet i skrårordningen av år 1669).

I norskan och danskan har ordet blåmåndag betydelsen "arbetsfri dag". I engelskan har "Blue Monday" en helt annan betydelse, det refererar till den 22 januari som beräknats till årets mest deprimerande dag.

Måndagen i Stilla veckan kallas också för blåmåndag eller svart måndag. En tradition i Bohuslän bjöd att skorstenarna skulle sotas på svart måndag.

Fettisdagen

Fettisdagen (ordet är bildat av 'fet' och 'tisdag') kallas i Sverige tisdagen efter fastlagssöndagen och den sista dagen före den kristna fastan; dagen mellan blåmåndagen, tidigare ibland även

kallad bullmåndagen, och askonsdagen. Att det är sista dagen innan påskfastan har givit upphov till traditionen att denna dag, och ursprungligen bara denna dag, äta semlor, även kallade fastlagsbullar eller fettisdagsbullar. Eftersom dessa bullar gjordes av vetemjöl (vitt mjöl) kallas denna dag också "vita tisdagen". Enligt norrländsk tradition äts semlor som efterrätt till bruna bönor.

På franska kallas dagen för "Mardi Gras" (som också betyder 'fet tisdag'), och det är därifrån som Mardi Gras-karnevalen i New Orleans har fått sitt namn. I Österrike och Tyskland heter dagen "Faschingsdienstag" och firas med karneval och festande. I England, USA och många andra engelsktalande länder, kallas dagen för "Shrove Tuesday", en dag då man äter pannkakor till middag. I början av 1900-talet förekom en lovdag, fettisdagslovet, i Stockholms skolor.

Hur det ska uttalas är en aning kontroversiellt, då det, av stavningen kan bli både 'fet-tisdag' och 'fettis-dag'. Andra väljer att kalla dagen semledagen eller semmeldagen.

Fettisdagsbulle

En *semla*, även kallad *fastlagsbulle*, *fettisdagsbulle* eller *hetvägg* (då den serveras i ett fat med mjölk), är en slags bulle eller bakelse av ljust vetebröd med söt fyllning. Ordet *semla* var från början endast beteckningen på själva den ljusa vetebullen, utan fyllning. I Skåne och i andra delar av södra Sverige samt i de svenskspråkiga delarna av Finland heter bakelsen *fastlagsbulle*.

På den norra väggen i Önsta kyrka i Västerås hänger världens största pärlplatta som föreställer Leonardo da Vincis "Nattvarden". Den är 7,5 meter lång och 1,5 meter hög. Innehåller ca 450 000 st pärlor. Tavlan är byggd av Önsta församling tillsammans med skolbarnen i församlingen.

Forts. från sid 3

Påskan

En *semla* är på finlandssvenska, i närmare anslutning till ordets ursprungliga betydelse, vad man i Sverige kallar småfranska, *fralla*, *rundstycke* eller *Pain Riche*.

Semlan åts från början enbart på fettisdagen under fastlagen. Senare, när svenskarna inte längre brydde sig om att fasta före påsk, blev det tradition att äta den varje tisdag under fastans sju veckor. I dag börjar bageritillverkade semlor säljas strax efter jul (ibland till och med före jul) och finns tillgängliga varje dag fram till påsk.

12 februari 1771 (fettisdagen) avled den svenske konungen Adolf Fredrik (Gustav IIIs far). Detta skall ha skett efter att han förätit sig på bland annat semlor. I bulletinen om konungens död står i varje fall följande att läsa: *Hans Majestäts dödsfall har skett av indigestion av hetvägg, surkål, rofvor, hummer, kaviar, böckling och champagnevin*.

Konungen hade under en period i början av 1771 vistats på hälsöhem. Vid återkomsten till Stockholm åt han en relativt normal kunglig måltid: böckling, rysk kaviar, hummer, ett fat med surkål, samt kokt kött med rovor. Eftersom det var fettisdag bjöds naturligtvis även på Adolf Fredriks favorit- efterrätt - fettisdagsbullar. Som drycker till denna dessert föredrog konungen varm mjölk och en flaska champagne. Ett par timmar senare drabbades konungen av magkramp och yrsel, fick ett slaganfall, och avled.

Ture Sventon har (ibland) problem med att uttala bokstaven s eftersom han läspar (enligt boken *Ture Sventon, privatdetektiv* hette han egentligen "Sture Svensson" men bytte namn på grund av sin oförmåga att uttala det). Hans favoritsysselsättning, förutom att jaga förbrytaren med de spetsiga skorna, Ville Vessla, är att äta *temlor* från *Rotas* konditori på Tegelbacken i Stockholm som är landets enda som för semlor året runt.(?)

Karneval

I romersk katolska länder firar man ofta karnevaler innan 40-dagarsfastan börjar (Quadragesimalfastan). Ordet kommer ifrån *carne vale*, farväl kött.

Palmsöndag

Palmsöndagen är söndagen före påsk, 28 mars 2010, som i kyrkoåret inleder stilla veckan. Palm-söndagen är ägnad minnet av Jesu intåg i Jerusalem, då folket hälsade honom med palmkvistar i händerna.

Påskan

Den kristna kyrkan firar påskan till minne av Jesu död och uppståndelse, ett firande som sedan 300-talet är utsträckt till en hel vecka - stilla veckan - med palmsöndagen, dymmelonsdagen, skärtorsdagen, långfredagen och påskdagen. Påskan innehåller det liturgiska firandet av den kristna övertygelsen att den historiska gestalten Jesus Kristus är identisk med Gud, värdsalltets skapare, och därför, tre dagar efter det att han blivit avrättad och begravd, väckte sig själv till liv igen; de kristna kyrkorna räknar detta som en gemensam och grundläggande bas i deras trossystem.

Tidpunkten för påskens firande har varierat. De kristna började snart att flytta påskfirandet till den dag de menar att Jesus uppstod. Vid första konciliet i Nicea år 325 beslöts att påskdagen alltid skall infalla första söndagen efter första fullmånen efter vårdagjämningen.

Skärtorsdagen

Skärtorsdagen är en högtidsdag som infaller torsdagen före påsk, den 1 april 2010, dagen före långfredagen. Denna dag firar kristenheten att Jesus instiftade nattvarden. Bakgrunden var att Jesus den natten firade den judiska påskmåltiden tillsammans med sina lärjungar. Vissa menar att Han då förklarade symboliken hos ett av bröden och en av bägarna, som hans kropp respektive hans blod - den första nattvarden.

Namnet kommer av "skära" som förr betydde "rena", vilket syftar på att Jesus tvättade lärjungarnas fötter före deras sista måltid.

Skärtorsdagen är enligt folktron framför allt den dag då häxorna begav sig till Blåkulla på lämpligt redskap. Detta förorsakade alla handa försiktighetsåtgärder i form av gömda kvastar och spisrakor, stängda skorstensspjäll och gevärsskott i luften för att försvåra häxornas förehavanden. En och annan påskeld kunde därtill råka bli för tidigt tänd.

Skärtorsdagens folkseder innehåller utklädningsupptåg för barn, en sed som har uppstått under 1900-talet i Stockholms villaförorter och som kan förekomma på olika dagar under påskhelgen i olika delar av landet. Utklädda barn går då omkring bland grannarna och med tecknade kort önskar glad påsk och hoppas att få godis i utbyte. Ibland kan seden också innehålla penninginsamling till välgörande ändamål.

Långfredagen

Långfredagen firas i kristen tradition till minne av Jesu korsfästelse och död på Golgata. Firandet av långfredagen började i Jerusalem under 300-talet på initiativ av biskop Kyrillos av Jerusalem.

I Norden blev långfredagen helgdag på 1600-talet. Långfredagen infaller alltid på den fredagen som föregår påskaftonen.

Förr i Sverige skulle långfredag vara en sorgens dag, Jesu dödsdag, då man skulle vara lugn och tänka på Jesus. Sveriges Radio spelade psalmer, men inte pop och rock. Även icke-troende märkte av detta, då förbud mot allmänna nöjeställningar rädde fram till 1969, och affärerna och biografen var stängda.

Påskafton

Påsklördagen, *sabbatum magnum*, är i den kristna traditionen en "tom" dag. Kristus ligger i graven, och lärjungarna sitter inlåsta i rädsla för dem som avrättat honom. Inga gudstjänster firas i kyrkan denna dag. Istället väntar man till påskdagen för att fira Kristi uppståndelse.

Enligt Första Petrusbrevet nedsteg Kristus till dödsriket för att rädda de rättfärdigas själar och öppna för dem himmelrikets portar. På påskens ikoner ser man Kristus trampa på dödsrikets portar, dess lås är sprängda och Kristus räcker handen åt Adam och Eva, åt kungar och profeter.

Att påskaftonen i Sverige kommit att bli den stora "firardagen" under påskan, trots att påskan egentligen inte infaller förrän på söndagen, kan troligen ses som en parallell till julaftonen. Skälet till detta är att kvällen förr i tiden räknades som början på den nya dagen.

Forts. sid 5

Forts. från sid 4

Påskan

Påskafton förknippas i Sverige ofta med påskägg fyllt med godis eller andra saker, och mat, ofta lamm och ägg.

Påskägg

Ett påskägg är ett färgat, ofta med ornament försett ägg. Huvudsakligen brukas ägg från höns. Somliga äter och skänker dessa ägg under påskan.

Äggmålningen härstammar från en gammal sed. Hål kan stickas på äggen och innehållet blåsas ur, vilket gör dem så lätta att de kan hängas upp i ett påskris.

Våren är tiden för återfödelse. Detta firas i de flesta kulturer genom diverse fruktbarhetsritualer. Ägg symboliserar just återfödelse och fruktbarhet. Som sådan symbol har ägget använts i mer än 3000 år i Persien. I det traditionellt kristna Europa, finns också en annan förklaring till äggätandet vid påsk. Eftersom påskan markerar slutet på fastan och lanthöns börjar värpa vid denna tid och fortsätter värpa även när människor fastar, så finns det ovanligt mycket ägg över vid denna högtid.

Påskris

Påskris är ris, ofta av björk, som tas in i hemmen och kläs till påsk, som en påskens motsvarighet till

julgran. Påskriset kopplas till Jesu intåg i Jerusalem, och de palmblad som ströddes framför honom på marken.

Påskpynt som hängs i riset är färgade fjädrar och målade urblåsta hönsägg.

Utöver den religiösa grunden är ett syfte med påskriset är att det ska sättas i vatten så att bladen slår ut och man får gröna blad inomhus under en årstid när gröna blad är ovanligt i naturen. Påskris i offentliga lokaler brukar dock stå utan vatten eftersom lövsprickningen kan orsaka besvär för allergiker.

Påskalamm

Den judiska påskan ihågkommer befrielsen ur Egypten, den natt då påskalamm slaktades och dödsängeln skonade Israels folk. Ända fram till templets fall år 70 e.Kr. slaktade man påskalamm i Jerusalems tempel, och dessa äts under en nattlig måltid. Hos judarna har påskalammsmåltiden ersatts med den så kallade seder-måltiden, där de olika rätterna har symbolisk betydelse, och där den yngste sonen ställer frågor om påskan som fadern besvarar.

Påsknatten

Natten mellan påskafton och påskdagen. Traditionellt firas då en påsknattsmässa eller vigilia till minnet av uttåget ur Egypten och Kristi Uppståndelse. Påsknatten var

i den tidiga kyrkan dopets rätta plats, och den föregående fastan var dopförberedelsens tid.

Påskdagen

Vid kyrkomötet i Nicaea år 325 fast ställdes när påskdagen infaller. Regeln är att påskdagen firas den första söndagen efter den första fullmånen efter den 20 mars.

Påskdagen firas i kristen tradition till minne av Jesu uppståndelse och infaller på söndagen i påskhelgen.

Påskdagen firas enligt olika tideräkningar i de västliga och de östliga kyrkorna. För de västliga kyrkorna infaller påskdagen den första söndagen efter första fullmånen efter vårdagjämningen, enligt gregorianska kalendern. De östliga kyrkorna firar emellertid påsk enligt den julianska kalenderns tideräkning, varför datumet sällan sammanfaller.

Traditionellt talar världens kyrkliga ledare till de kristna församlingarna på påskdagen.

Annandag Påsk

Denna dag är inom kristendom dagen efter påskdagen och har som ämne "Möte med den uppståndne". Det var faktiskt hundratals människor som mötte Jesus efter uppståndelsen.

Tidigare innehöll hela veckan efter påsk icke-religiösa festligheter, vilket under 1800-talet minskades ner till en dag.

Forts. från sid 6

Att läsa Bibeln

Första gången namnet Judas förekommer är i Markusevangeliet 10-15 år senare och det är dels i uppräknningen av de tolv, dels i samband med påskalammsmåltiden. Här verkar det nästan som om denna detalj satts in senare i texten. Matteus utvecklar historien vidare och här kommer de trettio silverpenningarna* in och dialogen vid måltiden. Vidare att Judas ångrade sig, kastade tillbaka pengarna och att han hängde sig. Senare växer Judasberättelsen ytterligare hos Lukas och här är det inte pengarna utan att Judas kommit i Satans våld som är orsaken. Också i Apostlagärningarna

fortsätter Lukas vilket visar att Judastraditionen fortsätter att utvecklas. Hos Johannes pekas Judas ut i kap. 13.

Berättelserna motsäger varandra på några punkter och allt detta gör att vi kan konstatera att berättelsen är en ren midrashisk rekonstruktion. Judas var namnet på den patriark som var judiska nationens fader. På samma sätt som Josef hade överlämnats till fienderna (1 Mos. 37-50) överlämnades Jesus. I båda fallen fick förrädaren betalt (1 Mos. 37:28: tjugo siklar och i Matt. 26:15 trettio silvermynt). I båda fallen var det Judas som planlade och genomförde det hela. Båda offren för förräderiet blev upprättade.

I Sakarja 11:13 kastades de trettio silverpenningarna. När Ahitofel (2.Sam. 17) hade förrått David hängde han sig. I alla fyra evangelierna doppade förrädaren sitt bröd tillsammans med Jesus vilket syftar på Psalt. 41:10. Förräderikyssen möter vi i 2. Sam 20:1-10. Det märkliga är att ingen av de övriga tycks märka att Jesus avslöjar förrädaren. Det pekar på att berättelsen inte är integrerad i sammanhanget. Berättelsen verkar vara en senkommen kristen legend.

Orsaken kan vara att man redan från början försökte urskulda romarna och särskilt Pontius Pilatus.

Forts. i nästa nummer av *Communio*

Att läsa Bibeln med judiska ögon

Sammanfattning av biskop John Shelby Spong: "Liberating the Gospels" av Bertil Ramnerö, präst i Västerås stift

Inledning och text-redigering: Thorbjörn Carlsten, teol.mag.

Forts från nr 4 2020

Detta betraktades av den konservativa judendomen som ett hot mot Torah och därmed den judiska lagen. Detta ökade därigenom spänningen mellan judarna och de begynnande kristna. Dessutom såg man ett hot mot templets offerkult i och med att Jesus proklamerat sig själv som det sista och definitiva offret. De kristna såg de judiska skrifterna som ett förutsäggande och ett löfte om det som skulle komma och fullbordades genom Jesus Kristus. Man letade efter messianska profetior som samlades i antologier. Sådana antologier användes av Matteus, Lukas och Johannes när de omformade de fram till dess muntliga traditionerna om Jesus. Man använde sig därvid av den rabbiniska tradition som kallades midrash rabbah. Avsikten var att låta Jesustraditionen få en plats i den judiska synagogs-liturgin enligt den judiska kalendern. Så föddes evangelierna inte som en kronologisk biografi utan som en samling av undervisning / predikan skapad enligt den rabbiniska traditionen. Från att ha varit en accepterad del av den judiska traditionen upphörde detta i och med att de kristna uttolkarna uteslöts ur det judiska samfundet. Brytningen blev total i slutet av 80-talet. Med detta började en kristen ortodoxi utvecklas där evangelierna sågs som historiska skrifter, böcker som fångat verkligheten själv och inte en erfarenhet av verkligheten. Det var denna utveckling som gjorde att man inte längre läste - eller ville läsa - de judiska skrifterna med judiska ögon. Så kom detta att bidra till att Kyrkan på denna grund

formade sin "överstruktur" av trosbekännelser, teologiska system och andra kyrkliga överbyggnader.

Att betrakta vissa avgörande moment i den kristna trons historia med judiska ögon.

Gammaltestamentliga inslag i berättelsen om Jesu födelse

Berättelserna i NT förutsätter kännedom om den judiska bakgrunden för att kunna förstås om man skall se djupet i berättelserna. När det gäller födelseberättelserna i Matteus och Lukas har de skapats som en serie midrasher. Stjärntydarna möter i Jesaja 60. Guld och rökelse möter vi i samma kapitel men myrran finner vi i 1. Kon. 10:1-13 där det talas om kryddor och den mest populära kryddan var just myrran. Betlehemsstjärnan finner vi i berättelsen om Bileam och Balak i Numeri [4 Moseboken] (22-24.) och närmast i 24:17. Jungfrun som skall föda en son har sitt ursprung i Jes. 7:14 men här talas om en "ung kvinna". Först i Septuaginta [den grekiska versionen av Gamla testamentet] omkring år 200 blir detta ord översatt till "jungfru". "Ett nyfött barn som ligger lindat" har sin förebild i Salomos Vishet 7:4 f. Krubban finner vi återigen i Jesaja kap. 1:3. Här har den kristna traditionen utvecklat det till att bli tal om ett stall och en oxe och en åsna. Betlehem - Davids stad bygger på att eftersom David var född i Betlehem skulle också Messias komma från Betlehem. Detta formulerades hos profeten Mika. På samma sätt som Jesu födelse formulerades som ett under

framställdes också Johannes Döparens födelse som följd av ett under. Parallellen mellan Sara och Elisabeth är uppenbar. Båda var komna till hög ålder. I båda fallen var det en ängel som "bebådade" födelsen men i evangeliet har ängeln fått ett namn: Gabriel. Namnet har sin grund i Daniel 9:21.

Födelseberättelserna har skapats för att visa att Gud "tog sin boning i Jesus" och på det sättet "legitimerade" Jesus som "Guds-uppenbarare" Johannes Döparen framställs med klara anspelningar på profeten Elia i Konungaböckerna.

Josef - skuggfiguren

Varken Josef eller Maria nämns i någon av de paulinska skrifterna. Man hade uppenbarligen inget intresse av detta. Man säger bara att "Jesus var född av kvinna". Inte heller Markus nämner Josef. Där emot talar han om Jesu moder och hans bröder. När Jesus omtalas som "Marias son" innebär det ett ifrågasättande av faderskapet.

Först under 80-talet dyker Josef upp hos Matteus och Lukas.. Hos Matteus kallas Jesus

"snickarens son" och inte längre "Marias son". Under 90-talet möter vi Josef hos Johannes på två ställen där Jesus enbart kallas Josefs son. Varför Jesu far kom att kallas Josef kan skälen vara följande: * Jesus kom från Nasaret i Galiléen. Riket kallades ibland "Efraim" och Efraim var son till patriarken Josef. * GTs Josef och NTs Josef förknippas båda med drömmar. * Enligt Matteus släkttavla hette Josefs far Jakob. GTs Josefs far hette Jakob.

Forts. från sid 6

Att läsa Bibeln

* GTs Josef räddade sitt folk genom att ta det till Egypten. NTs Josef flydde med sin familj till Egypten. Slutsatsen blir att vi vet inget fast om Josef som Jesu jordiske far. Traditionerna dyker upp först på 80-talet. Det viktiga här är att lägga märke till att människor upplevde Guds närvaro i Jesus och att denna närvaro inte kunnat skapas på mänskligt sätt.

Hur traditionen om jungfrufödelsen uppstod

Motivet med jungfrufödelse var inte främmande för kulturkretsen kring Medelhavet.

Påfallande är dock att Paulus inte nämner jungfrufödelsen och inte heller Markus. För Paulus var det väsentliga att Jesus var Messias – Kristus. Det verkar som om Paulus närmast omfattade "adoptionsteorin" som innebär att Gud utvalt Jesus och "givit honom det namn som är över alla namn" (Fil.2:5-11). Inte heller tanken på treenighet finns hos Paulus. Den kommer först upp på 400-talet. Titeln Guds son knöts i judendomen till konungen. Jesus får denna ställning hos Paulus genom Guds helighet. Hos Markus flyttas denna proklamation till dopet och Guds helighet blir här till den Heliga Anden. Hos Paulus förknippas denna proklamation med uppståndelsen. Dock tycks även Markus vara en anhängare av adoptionsteorin. Markus kan på detta sätt framställa Jesus som "Guds son" utan att behöva en teori om jungfrufödelse.

Hos Matteus och Lukas förknippas "sonproklamationen" redan med avlelsen. Hos Matteus är det Josef som får beskedet medan det hos Lukas är Maria. I båda fallen har helighetens ande nu blivit den heliga Anden och därmed är anden på väg att bli en tredje person i treenigheten. Hos Matteus är det Jesaja 7:14 som får tjäna som grund för tanken på jungfrufödelse där det står om jungfrun. Den hebreiska grundtexten talar dock bara om den unga kvinnan. Hos Johannes proklamerar Jesus i prologen som gudomlig redan från början och före tiden. Eftersom Jesus alltså finns med redan i skapelsen enligt Johannes finns det inte plats för någon andeutgjutelse. Jesus har ju redan från början den gudomliga anden.

Han dog enligt skrifterna I

Passionsberättelsen anses vara den första delen av evangelietraditionen som fick skriftlig form. Den har i sin utformning också påverkats av påskfestens innehåll. Ovetydligt faktum i berättelsen är att Jesus korsfästes av romarna och att Jesu anhängare i samband med denna händelse upplevat något så mäktigt att de blev övertygade om att den korsfäste Jesus fortfarande levde och på något sätt både förkroppsligade och uppenbarade Guds väsen. Dock bygger den bibliska beskrivningen mer på den äldsta kristna kyrkans liturgiska bruk än på historiska vittnesbörd. Det vi därmed egentligen vet om Jesus sista dagar är att han blev korsfäst. Sedan utvecklas en passionshistoria som talar om att han var påskalammet som offrades

och som bröt dödens makt. Passionsberättelsen var alltså från början en gudstjänsttext som talade om att människorna mött Gud i Jesu liv och person. Det vi alltså läser är inte en minnesskrift utan en judisk och midrashisk tolkning av den Guds verklighet man upplevt i Jesus.

Att passionsberättelsen inte är historisk framgår av en del detaljer. De judiska pilgrimerna viftade inte med palmkvistar under månaden Nisan utan under Lövhuddohögtiden som infaller senare. Berättelsen om åsnan kommer från Sakarja 9:9-10 och hör hemma likaså i Lövhuddohögtiden som ju infaller under hösten. Hos Sakarja möter vi också motivet med de "30 silverstyckena" liksom orden om att "de skall se upp till den som de har genomborrat..." Passionsberättelsen har alltså utformats för att tolka Jesu liv från ett judiskt perspektiv. Detta innebär att sanningen i berättelsen ligger på ett djupare plan än det yttre historiska planet.

Han dog enligt skrifterna II

När man skrev korsfästelseberättelsen hade man ingen förstahandskunskap om vad som egentligen hände eftersom Jesus dog ensam och övergiven. Därför får skildringen en egentligen teologisk/biblisk utformning där 22:a psalmen i Paltaren får en central roll när det gäller utformningen av t.ex. "Jesu sju ord på korset". Markus har inledningsorden "...varför har Du övergivit mig? ..." med och de möter också hos Matteus.

Forts. sid 2

NYTT

Nu kan du uppleva gudstjänsterna i Skt Mikael och Alla Änglars kyrka i din mobil. läsplatta eller dator. Församlingen sänder live via Facebook.

Om du inte har så skaffa ett Facebook-konto och logga in på Liberala Katolska Kyrkan.

Vill du bidra med en gåva till kollekten går det bra med Swish: 123 530 78 14.

LIBERALA KATOLSKA KYRKAN

Biskopsämbetet: Regionalbiskop Sten-Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45 Västerås,
tel 021-33 34 70, mob 070-536 65 37, e-post regionary@lkk.se
Generalvikarie Biskop-Elect Krister Fast tel 070-677 99 82, krister.fast@lkk.se

STOCKHOLM

S:t Mikael och Alla Änglars församling.
Flottbrovägen 5, Stora Essingen, 112 64 Stockholm, tel 08-6562665.
e-post: skt.mikael@lkk.se.
Plusgiro 5 58 95-7.
Ansvarig församlingspräst: Krister Fast, Filipstadsbacken 60, 723 43 Farsta, 070-677 99 82

GÖTEBORG

Se Stockholm

AVESTA

S:t Staffans Kyrkogrupp.
Se Stockholm

NORRKÖPING

S:t Franciskus kyrkogrupp
Se Stockholm

SKÅNE

S:t Rafaels Kyrkogrupp.
Se Stockholm

UPPSALA-SALA

Maria församling.
Se Stockholm

VÄSTERÅS

Maria församling.
Ansvarig församlingspräst biskop Sten-Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45 Västerås, tel 021-33 34 70.

Bankkonto: LKK Maria församling
Cnr 6546 Kontonr 962452718

GULLSPÅNG

S:t Rafaels kyrkogrupp
c/o Carina Carlström, Östergat. 11 547 31 Gullspång
tel 073-567 83 40

SAMFUNDET LIBERALA KATOLSKA KYRKAN I SVERIGE

Ordf. Sten-Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45 Västerås, 021-33 34 70.

Bankgiro: 5255-8061

LKK INTERNATIONELLT

The Liberal Catholic Church
17 Old Gloucester Steel
London WC1N 3AF
United Kingdom
e-mail: PresidingBishop@LCC.world
Presiding bishop Michael Warnon

Information om kyrkan och församlingarnas verksamhet kan du få på Internet:

www.lkk.se

Communio är organ för den svenska grenen av Liberala Katolska Kyrkan och utkommer med fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare:
Sten-Bertil Jakobson,
tel 070-536 65 37.

Redaktion och expedition:
Solrosgatan 16, 722 45 Västerås.
E-post: communio@lkk.se

Tankefrihet och rätt att ge uttryck för den är en fundamental princip i LKK. Kyrkan själv är inte ansvarig för gjorda påståenden eller uttryckta uppfattningar i denna tidning, bara när de är betecknade "officiellt".

Sista manuskript för nr 2-2021 är den 28 maj 2021.

Aktuell LKK-litteratur

Liturgi 3:e upplagan.....	135 kronor
Psalmbok.....	55 kronor
LKK:s egna särpsalmer samt liturgiska psalmer och gradualer som ingår i kyrkans liturgi	
Principförklaring och kort lärosammanfattning.....	20 kronor
99 frågor och svar om Liberala Katolska Kyrkan	50 kronor
Kristen Gnosis.....	160 kronor

All försäljning sker i församlingarna och kyrkogrupporna

Påskens Gudstjänster i S:t Mikael's församling

Se hemsidan www.lkk.se klicka på "Församlingar mm" sedan på "Aktuellt"

Informationen finns också på vår Facebook-sida.

